

УДК 619:616.98:632.2-631

ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНА ОБРОБКА НА ПАСІЦІ БДЖІЛ ПРОТИ ВАРРОАТОЗУ ПРЕПАРАТОМ «БІСАНАР» ТА ЙОГО ЕФЕКТИВНІСТЬ

Д. О. Кісіль, аспірант
Dima_kisill@meta.ua

Сумський національний аграрний університет, м. Суми

Проведено епізоотичний моніторинг заразних хвороб бджіл, який охоплював обстеження пасік, аналіз даних анамнезу щодо походження сімей, лабораторних досліджень патологічного матеріалу, своєчасної диференційної діагностики, організації заходів щодо оздоровлення сімей та профілактики захворювань.

Згідно з офіційними даними та результатами власних досліджень, найрозповсюдженішою паразитарною хворобою в межах Сумської області за останні 10 років є варроатоз, що становить 58 % від всіх паразитарних хвороб. На другому місці з розповсюдження хвороб є нозематоз, який становить 33 %, амебіаз та браульоз — тільки поодинокі випадки, їх діагностували, відповідно, у 3 % та 1 % від загальної кількості досліджених проб.

З метою профілактики варроатозу ми розробили комплекс заходів, які охоплювали осінню обробку медоносних бджіл (*Apis mellifera*) препаратом «Бісанар» проти кліща *Varroa Jacobsoni*. Обробку проводили у вересні, після медозбору на пасіці з кількістю понад 150 бджолиних сімей. Препарат «Бісанар» застосовували за допомогою пристрою для розпилювання парою — «Дим-Гармата». Склад препарату: тимол, шавлева кислота, коріандрове та ялицеве масло. Механізм цього застосування полягає у нагріванні препарату рідкої форми випуску в металевій трубці газовою горілкою до утворення пари, яку потім розсіювали в льоток вулика. Препарат використовували із розрахунку флакон 50 мл на 25 бджолиних сімей. Бджоли та стільники з розплодом, уражені паразитом, піддали обробці ароматами діючих речовин пари, після чого кліщ *Varroa* осипається на дно вулика. Потім бджоли очищують дно вулика від паразита разом з накопиченим брудом. Щоб відстежити ефективність такої обробки були застосовані «контрольні папірці» формату А4, змащені вазеліном, для прилипання кліща під час осипання, які клали на дно вулика. Наступної доби папірці виймали для підрахунків загиблих кліщів та визначення ступеня інвазійності сім'ї. Результат такої методики застосування було зафіксовано фактично на другий день. Таким чином, була можливість підрахувати відсоток ураженості пасіки з урахуванням апроксимації. Обробку проводили 4–5 разів через кожні 4 дні залежно від сили бджолосім'ї та наявності розплоду.

Отже, відмічено досить високу ефективність препарату, результати праці були помітні уже навіть після однієї доби порівняно з зоотехнічним методом обробки, таким, як установа пластинок з лушеного шпону, просочених лікувальними препаратами в вуличках між рамками.